

Lhenicko v literatuře

V Žitné na Netolicku měli to štěstí, že obecní kroniku svědomitě vedl stejný pisatel celých padesát let. Byl to tamní rodák Jakub Turek (1894 - 1979), někdejší absolvent slavné hospodářské školy v Chrudimi. Jeho záznamy z let 1923 - 1973 naplnily celkem 6 svazků žitenských pamětních knih. Turkův zájem o historii rodného kraje má svou památku i v deseti dílech jeho osobních vzpomínek, nazvaných " Z mého života". Zůstává v nich zachována spousta neobyčejných příběhů obyčejných lidí, jejichž identitu už dávno zavál čas. Z kronikářových pamětí příkládám malou ukázkou - je to jen část článku z roku 1969, kdy vyšel v časopisu Výběr z prací členů Historického klubu českobudějovického muzea.

Sousedská rivalita

Jakub Turek

Mastnický vrch (podle mapy Holý vrch) býval opravdu holý a pásli tam pasáci ze Žitné, z Třebanic a Hoříkovic. Slovní boje, tam zaznívaly až do hlubokého soumraku. Na třebanické pasáky se volalo:

"Třebaničáci, holí ptáci, našli mrchu na Holým vrchu,
nemohli jí utáhnouti, musili si připřáhnouti
čtyři kočky, čtyři psy, dotáhli jí až do vsi!

Na Hoříkovické se vykřikovalo "hoříkojcká slabota". Lhenickým se říkalo "peckáři" - a konečně ještě říká. Dřív prý se pro to náramně zlobili a pojmenování bylo příčinou hospodských rvaček. Dnes peckařina a ovocnářství je chloubou Lhenic.

Všelijaké posměšné nadávky, kterými se občané navzájem častovali, měly své kořeny v daleké minulosti. Tak např. na nás, žitenské, se volávalo "kolomazníci". A mělo to své opodstatnění. Ona se u nás opravdu kolomaz vyráběla - smolných borovic i lněného semátka tu bylo dost, i grafit byl. Výroba dala se pro vlastní potřebu, nebo pro známé, kteří neměli lesy. Pro netolické "buchtáře" (větší výnosy pšenice - peklo se víc buchot z bílé mouky) jsme byli "strouhankáři" (větší zalesnění, strouhanka = lesní hrabanka). Ale bývali rádi, když si v době sucha a nedostatku steliva od nás mohli odvézt fůru té strouhanky ku stlaní pod dobytek.

Nejhorší ze všech jsme to měli my, žitenští. Já, jako dobrý občan této ctihodné obce musím se přiznat, že na nás všichni "rochali", tj. vykřikovali "roch, roch, roch!" Co my máme společného s tím ušlechtilým zvířetem, jako je prase? Bylo to tak: na návsi kdysi stála obecní chalupa, kde žil slouha. Pásl dobytek místním rolníkům a držel také chovného kance. V době, kdy se stavěla naše kaple (1873) nechal ten slouha Vačkář vulgo "Majvojtl" kance vykleštit, vykrmil ho a v zimě zabil. Před využitím ho nechal v nedostavěné kapli vymrznout (stály zatím jen zdi a dána střecha). Co čert nechtěl, příhoda se brzy roznesla do okolí. Nějaký šprýmař o tom složil písničku s refrénem "Půjdem do Žitence, maji tam v kapli kance.." a tak se na nás začalo rochat.

Časy se mění a lidé v nich. kdyby snad někdo ze čtenářů se cítil dotčen uveřejněním těchto napohled neslušných zvyků, prosím ho za prominutí. Nic jsem si nevymyslel, píše jen to, jsem sám zažil a slýchával...

Pro LZ připravil M. Trnka